

[Ministeren for handel, industri og søfart.] tionstendenser, der endnu gjorde sig gældende i 1947, er bragt til ophør. Rentefoden er steget, efter regeringens opfattelse endda rigeligt, og statens gæld til nationalbanken er kraftigt nedbragt, fra oktober 1947, tidspunktet for regeringens tiltrædelse, til februar 1950 med ikke mindre end 838 mill. kr. Det er det, de konservative af uforklarlige grunde betegner som regeringens pengeudpumpningspolitik.

De konkrete genopbygningsresultater, der er blevet følgen af denne økonomiske udvikling og denne økonomiske politik, vil være kendt. Jeg skal ikke gå i enkeltheder herom.

Forsyningssituationens forbedring og de mange rationerings og restriktioners gradvise ophævelse behøver jeg ikke at resumere. Antallet af egentlige forbrugerrationer er faldet fra omkring en snes stykker, da denne regering trådte til, til fem rationeringer i dag.

Medens industriproduktionen i Vesteuropa som helhed er steget med ca. 15 pct. i forhold til før krigen, er den her i Danmark steget med mere end det dobbelte. Fra 1947 til 1948 var stigningen 11 pct. og fra 1948 til 1949 8 pct.

Landbrugsproduktionen ventes i år at ville nå samme omfang som før krigen. Fra 1948 til 1949 steg den godt 30 pct.

Handelsflåden er nu større end før krigen, med 1 140 000 brutto registertons ved begyndelsen af 1950, d.v.s. større end nogensinde i landets historie.

Og byggeriet nåede i 1949 op på et fuldført etageareal, der var 11 pct. større end i byggerekordåret 1939.

For udenrigshandelens vedkommende kan det nævnes, at importen i 1949 målt i mængde lå 8 pct. højere end 1938-importen. Eksporten har derimod endnu ikke nået førkrigsomfanget, idet den i 1949 lå ca. 7 pct. under 1938-eksporten.

Gør vi status for de to første Marshallår, har resultaterne på de fleste områder altså været såre tilfredsstillende. Forbruget er nogenlunde stabiliseret, og det voksende nationalprodukt har medført voksende opsparing og investering — altså en udvidelse og forbedring af produktionsapparatet.

Alligevel — som konklusionen så klart kom til at stå efter debatten i forbindelse med Annecy-protokollen — trods den tydelige fremgangslinie gennem to år står vi nu overfor en periode med økonomisk gråvej, med mørkere udsigter. Betalingsbalanceudsigterne for 1950, der tenderer mod en forværelse i valutasituationen på 150—200 mill. kr. i stedet for de forbedringer, vi op-

nåede i 1948 og 1949 på henholdsvis 100 og 250—300 mill. kr., godtgør kun altfor tydeligt den ændring, der er indtruffet.

Nogle — heriblandt især de konservative — har villet søge hovedårsagen til det formørkede billede i en fremadskridende dansk inflation som et resultat af regeringens såkaldte pengeudpumpningspolitik. Disse inflationspostulater er aldrig, hverken fra konservativ eller fra anden side, blevet udtømmende begrundet og må til syvende og sidst bero på et manglende overblik over samtlige penpepolitiske faktorer eller på en fejlvurdering, der kunne blive katastrofal for dansk erhvervsliv og beskæftigelse, hvis den evnede fuldtud at omsætte sig i praktisk politik.

Man har i denne forbindelse nævnt de stedfundne prisstigninger. Analyseres prisstigningerne siden oktober 1947, kan de alle forklares ved forskellige forhold, som intet har med inflation at gøre. Detailpristallet er i denne periode, siden oktober 1947, steget med ialt 15 points. Heraf hidrører 3,3 points fra, at et større antal nye lejligheder er indregnet i boligudgiften. Det kan ikke siges at have noget med inflation at gøre. 7,5 points er direkte forårsaget af prisstigninger på udenlandske råvarer og forbrugsvarer: kul, margarine, kaffe, tekstil. Der er ingen inflationsårsag, der gør sig gældende her. 1,7 points er ikke udtryk for en reel prisstigning, men skyldes, at priserne for sæbe, mælk og fløde nu svarer til bedre kvaliteter, der er kommet frem til forbrugerne. Heller ikke det kan vel kaldes inflation. Endelig skyldes 3 points ændringerne i flæske- og kødordningerne. Det kan vel heller ikke være af inflationsgrunde, at det høje folketing vedtog ændringerne i flæske- og kødordningen. Fra prisudviklingen kan der altså ikke hentes argumenter, der sagligt forsvare inflationspåstanden. Intet af de prisstigningselementer, der her kan ledes frem, er udtryk for et voksende pres fra købekraftens side.

Hvis man i stedet for prisudviklingen ser på renteutviklingen, kan man heller ikke finde tegn, der styrker inflationspåstanden — tværtimod, renten lå i 1946—47 på omkring 4 pct., men steg i slutningen af 1948 til ca. 4½ pct., hvoromkring den siden har svinget. Hvis vi virkelig her i Danmark havde inflation, ville det være første gang i verdenshistorien, man oplevede en inflationsudvikling uden rentefald.

I samme retning — altså mod inflationspåstanden — taler det, at antallet af arbejdsledige i 1949 gennemsnitligt lå ca. 10 000 højere end i 1948. I de senere uger er beskæftigelsessituationen dog undergået en